

ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Будник А.С., Альошин С.Ю.

***Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків***

Науковці слушно зазначають, що розрахунки за виплатами працівникам на підприємстві займають центральне місце в системі бухгалтерського обліку та вимагають оперативної й достовірної інформації стосовно зміни чисельності працівників на підприємстві, їх категорії, а також норм і витрат робочого часу. Важливого значення набуває чітка організація облікової роботи розрахунків за виплатами працівникам на підприємстві через те, що заробітна плата є базою для утримання податку на доходи фізичних осіб, військового збору та нарахування єдиного соціального внеску [1].

Питання організації обліку розрахунків з оплати праці розглядалися в роботах Бутинця Ф. Ф., Герасимчук Л. М., Дорош Н. І. та інших. Однак зміни трудового законодавства в період воєнного часу вносять певні корективи.

У березні 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» [2], який визначає особливості трудових відносин працівників підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та виду діяльності на період дії воєнного стану.

Відповідно до статті 10 цього Закону заробітна плата має виплачуватися на умовах, визначених трудовим договором. Тобто Закон не позбавляє працівників доплат, надбавок, премій та інших гарантій в оплаті праці. Однак ця ж стаття визначає, що в разі неможливості виплати заробітної плати через воєнні дії виплата зарплати може бути призупинена до моменту відновлення можливості підприємства здійснювати основну діяльність. Але це не означає, що не слід нараховувати зарплату, якщо робота виконується.

Стаття 6 цього Закону містить норму щодо збільшення нормальної тривалості робочого часу. Встановлено, що в період воєнного стану вона не може перевищувати 60 годин на тиждень. Тож у роботодавця є право залишити і 40-годинний робочий тиждень, як у мирний час. Якщо ж він хоче збільшити тривалість тижневого робочого часу, це призведе до збільшення тривалості робочого дня. Наприклад, за 60-годинного робочого тижня і 5-денного робочого тижня вона може становити 12 год. І надурочною буде робота тільки понад 12 год., яка й має оплачуватися в подвійному розмірі.

Означений перелік змін в законодавстві не є вичерпним і це питання потребує подальшого вивчення.

Література:

1. Скларук, І., & Поліщук, М. (2023). Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-50>.
2. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.